

**ЕКОНОМСКО – ТРГОВИНСКА ШКОЛА
СМЕДЕРЕВО**

ШКОЛСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАН
- за период од пет година -

Смедерево, септембар 2016. године

САДРЖАЈ

СЛИКА ШКОЛЕ	1
АНАЛИЗА СТАЊА У ШКОЛИ	1
СНАГЕ ШКОЛЕ.....	1
СЛАБОСТИ НАШЕ ШКОЛЕ	2
УТВРЂИВАЊЕ РЕСУРСА ШКОЛЕ И СРЕДИНЕ.....	2
ОПРЕМА И ПРОСТОР	2
ЉУДИ	3
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА.....	3
ИНСТИТУЦИЈЕ ВАН ШКОЛЕ	3
МИСИЈА ШКОЛЕ.....	3
ВИЗИЈА ШКОЛЕ	3
УТВРЂИВАЊЕ ПОТРЕБА	4
ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА	4
ДЕФИНИСАЊЕ РАЗВОЈНИХ ЦИЉЕВА	4
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА - РЕСУРСИ	4
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА – НАСТАВА И УЧЕЊЕ.....	6
ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА - ЕТОС.....	7
МЕРЕ УНАПРЕЂЕЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ	8
МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ И РАЗУМНИХ ПРИЛАГОЂАВАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА	9
ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА.....	10
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА	12
МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА УЧЕНИКА	17
ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА	17
ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ	18
ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА	19
ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА	19
ПЛАН САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА	20
ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ	21

СЛИКА ШКОЛЕ

Економско-трговинска школа је једна од три средње стручне школе у Смедереву. Налази се на три километра удаљености од града. Основана је 1960. године. За извођење наставе коришћене су просторије Гимназије док се 1971. године школа није преселила у зграду Пољопривредне школе. Исти простор се користи и данас. После многих промена имена школе садашњи назив школа носи од маја 1998. године.

У школи имамо укупно 38 одељења и 1042 ученика распоређених у 20 учионица.

Школа ради у две смене. Због недостатка простора осим 20 учионица опште намењене адаптиран је простор у поткровљу зграде тако да су на тај начин добијена три мања учионичка простора у којима се одржава настава одређених група страног језика, као и простор у приземљу где је направљена мултимедијална учионица и два савремена кабинета који се користе углавном за наставу у огледним одељењима.

АНАЛИЗА СТАЊА У ШКОЛИ

СНАГЕ ШКОЛЕ

- млад наставни кадар спреман за даље усавршавање и отворен за нове идеје у процесу реформе школства
- од школске 2007/08. године у школи је започет процес увођења нових образовних профила *службеник осигурања, њословни администратор и финансијски администратор*
- за потребе стручних предмета у новим образовним профилима обучен је већи број наставника (углавном уз подршку организације GTZ)
- већи број наставника је прошао обуку за примену метода активне наставе
- у оквиру школе постоји и активно ради Ученички парламент
- Тим за безбедност ученика ради на превенцији насиља и неговању здравих стилова живота
- здрава и мотивисана популација ученика
- у школи активно раде ученичка виртуелна предузећа која су укључена у асоцијацију виртуелних предузећа Србије; током школске године ученици пролазе процес оснивања виртуелног предузећа, рада у оквиру њега и затварања предузећа
- отвореност за сарадњу са локалном заједницом и институцијама ван школе (Здравствени центар, Центар за социјални рад, ПУ, основне и друге средње школе на територији града)
- формиран су сви стручни тимови и активни предвиђени законским прописима: Стручни тим за инклузивно образовање, Стручни актив за школско развојно планирање, Стручни актив за развој школског програма
- као део програма Европског покрета у Србији и немачке организације ГТЗ "Партнерство на делу" Школа активно сарађује са школом из немачког града Мајнхама
- школски ресторан који се налази ван просторија школе и омогућава свеобухватну обуку ученика угоститељских образовних профила

СЛАБОСТИ НАШЕ ШКОЛЕ

- недостатак простора за ваннаставне активности
- недостатак наставних средстава за општообразовне предмете
- лоши услови за извођење наставе физичког васпитања као и спортских секција: сала је просторно мала и спортски терени су неуређени
- велики број ученика путника и запослених
- непостојање амбуланте у оквиру школе
- лоша социјално-економска структура ученика и њихових породица
- нема разноврсних облика сарадње са родитељима
- дотрајалост учионичког намештаја
- дотрајалост водоводне мреже и електро инсталације

УТВРЂИВАЊЕ РЕСУРСА ШКОЛЕ И СРЕДИНЕ

ОПРЕМА И ПРОСТОР

- три мултимедијалне учионице:
 - прва са 17 умрежених рачунара, видео пројектором и пројекционим платном која је предвиђена да се користи у настави разних предмета, пре свега економске групе (учионица је опремљена из средстава ученичког динара)
 - друга са 16 умрежених рачунара, уведеном АДСЛ линијом за приступ интернету са свих рачунара, ласерским штампачем у боји и копир апаратом за умножавање наставног материјала. Намењена ја ученицима огледних одељења као „биро учионица“ (опремљена је из средстава ученичког динара док је опрема донација Европске агенције за реконструкцију)
 - трећа са 16 лаптоп рачунара и серверском станицом за бежичну мрежу, уведеном кабловском телевизијом, видео пројектором и АДСЛ линијом за приступ интернету (учионица је опремљена делом из средства ученичког динара, делом од средстава града)
- три кабинета за информатику и савремену пословну кореспонденцију са укупно 32 рачунара
- рачунски центар са 4 рачунара и фотокопир апаратом
- четири рачунара у зборници за потребе електронског дневника
- три кабинета за стране језике
- кабинет за угоститељство
- кабинет за посластичарство
- кабинет за технику продаје
- школа располаже великим школским двориштем
- недовољно искоришћен простор старог школског ресторана
- електронска евиденција радног времена запослених
- климатизоване су све просторије, укључујући и учионички простор
- у школи постоји видео надзор ради побољшања безбедности ученика, родитеља и запослених
- кабинет за образовни профил туристички техничар са 5 рачунара и неопходном опремом за практичну обуку ученика за рад у туристичким агенцијама или хотелима

ЉУДИ

- стручан наставни кадар: 97 запослених у непосредној настави, од тога 73 са високом стручном спремом, 17 са вишом, 5 са специјализацијом за практичну наставу угоститељске струке и 2 апсолвента
- настава је заступљена у складу са Нормативом осим у случајевима када због хитности није могуће наћи адекватни замену наставника на дужем боловању
- у школи раде психолог, педагог и два библиотекара
- велики број наставника као и стручни сарадници, пролази акретитоване семинаре

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Школа се финансира средствима из буџета Града. Школа се делимично финансира и кроз донације родитеља и ученика које се прикупљају уз одобрење Савета родитеља.

ИНСТИТУЦИЈЕ ВАН ШКОЛЕ

- Здравствени центар, Саветовалиште за младе, Центар за културу, Народна библиотека Смедерево, Центар за социјални рад, ПУ Смедерево, Национална служба за запошљавање, основне и средње школе на триторији општине, музеј, архив, осигуравајућа друштва, туристичке агенције, невладине организације, више школе и факултети
- локални медији прате и подржавају сваку акцију у школи

МИСИЈА ШКОЛЕ

Мисија наше школе је подстицање целокупног развоја ученика и наставника, систематско праћење и унапређивање нивоа безбедности, заштите и подршке ученицима, неговање толеранције, другарства, искрености и културе и подстицање наставног кадра на даље професионално усавршавање.

ВИЗИЈА ШКОЛЕ

Желимо да наша школа постане отворена за промене, флексибилна образовна установа европског типа. Видимо себе као школу у акцији, у функционалном радном простору који је опремљен савременим наставним средствима. Ученицима нудимо занимљиве и разноврсне активности у настави и ван ње кроз методе активног учења и интеракцију са различитим изворима знања. Наша визија је да ученици који заврше нашу школу буду прекознајљиви по стеченим теоријским, а посебно практичним знањима и спремношћу да се одмах укључе у рад, или усвојеном наставе школовање на неком од многобројних факултета или виших школа за које имају велику проходност јер су наши ученици стечени практичним знањима и трајна знања и вештин неопходне за сналажење у савременом животу.

УТВРЂИВАЊЕ ПОТРЕБА

Све заинтересоване стране издвојиле су следеће области квалитета и у оквиру њих наведене потребе:

Ресурси:

- 1) боља искоришћеност школског дворишта и празног простора старог школског ресторана
- 2) перманентно усавршавање наставног кадра на стручним семинарима
- 3) набавка стручне литературе и наставних средстава за општеобразовне предмете
- 4) реновирање водоводне мреже и електро инсталације
- 5) реновирање физкултурне сале и уређивање школских игралишта

Настава и учење:

- 1) ефикасније коришћење поступака оцењивања и примена формативног оцењивања кроз вођење педагошке документације о сваком ученику
- 2) примена разноврсних метода наставе
- 3) обезбеђивање средстава за стручно усавршавање наставника организовање кабинетске наставе

Етиос:

- 1) осмишљавање нових слободних и ваннаставних активности које би се понудиле ученицима и мотивисање ученика да се у што већем броју у њих укључе
- 2) подстицање ученика да раде на уређењу свог радног простора
- 3) континуирана подршка ученицима чије понашање није у складу са правилима понашања у школи
- 4) континуирана подршка новопридошлим наставницима

ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИОРИТЕТА

- 1) унапређивање процеса наставе савременим наставним методама и организовање кабинетске наставе
- 2) реконструкција школске зграде, изградња нове физкултурне сале и уређење спортских терена
- 3) стручна помоћ професорима у примени различитих метода оцењивања и у пружању подршке ученицима у процесу учења
- 4) побољшање квалитета ваннаставних активности

ДЕФИНИСАЊЕ РАЗВОЈНИХ ЦИЉЕВА

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА - РЕСУРСИ

ОСВРТ: У току летњег распуста окречен је већи део учионичког простора и санирана кровна конструкција. Побољшани су услови за грејну сезону. Обновљен је учионички намештај у складу са могућностима школе.

Развојни циљеви: Побољшати стање инфраструктуре и континуирано опремати школу савременим наставним средствима и опремом.
Изградити нову физкултурну салу.

Задаци:

- 1) Реконструисати школску зграду и уредити спортске терене
- 2) Изградити нову физкултурну салу
- 3) Организовати кабинетску наставу, континуирано опремати школу савременим наставним средствима, новим учионичким и канцеларијским намештајем

Активности:

- 1) Лобирање за потребна финансијска средства у општини, код других институција и донатора
- 2) Израда идејног пројекта за изградњу нове физкултурне сале
- 3) Расписивање тендера за извођење радова
- 4) Одлука о избору извођача радова од стране Школског одбора
- 5) Реализација радова
- 6) Обнављање рачунарске опреме због застарелости
- 7) Замена дотрајалог и оштећеног учионичког намештаја новим
- 8) Набавка савремених наставних средстава

Носиоци активности: руководство школе, Школски одбор, ученици

Време: током наредне три школске године

Евалуација**1. задатак**

Критеријум успеха: школа обезбедила додатна средства и започела радове на реконструкцији школске зграде и уређењу спортских терена

Инструменти: финансијска документација, грађевинска пројектна документација

Носиоци активности: руководство школе

Динамика: крај школске 2016/17. године

2. задатак

Критеријум успеха: Започети радови на изградњи нове физкултурне сале

Инструменти: финансијска документација, грађевинска пројектна документација

Носиоци активности: руководство школе

Динамика: почетак школске 2018/19. године

3. задатак

Критеријум успеха: у школи је организована кабинетска настава, школа купила наставна средства за општеобразовне предмете и за 15% обновила учионички намештај

Инструменти: финансијска документација, пописне листе

Носиоци активности: руководство школе

Динамика: крај сваке школске године у наредних пет година

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА – НАСТАВА И УЧЕЊЕ

ОСВРТ: Од увођења огледних образовних профила велики број наставника економске груп предмета је кроз семинаре едукован за примену метода активне наставе што доприноси организовању и извођењу наставног процеса који омогућава већу партиципацију ученика, уважавање њихових предзнања и интересовања као и повезивање наставних садржаја са искуствима из свакодневног живота.

Развојни циљ: Континуирани рад на едукацији наставника и доследна примена формативног оцењивања кроз вођење педагошке документације о ученику. Организовање наставног процеса у кабинетским условима и опремање кабинета потребним наставним средствима.

Задаци:

- 1) Оспособити наставнике да у поступку оцењивања у већој мери примењују формативно оцењивање
- 2) Мотивисати наставнике да користе разноврсне наставне методе за које су обучени на акредитованим семинарима или путем интерног стручног усавршавања
- 3) Опремити кабинете за извођење наставе, са посебним акцентом на опремање кабинета за општеобразовне предмете

Активности:

- 1) Обука наставника унутар школе (интерно стручно усавршавање) и на акредитованим семинарима о оцењивању
- 2) Примена и праћење примене различитих наставних метода
- 3) Куповина наставних средстава за опремање кабинета

Носиоци активности: директор школе, предметни професори, одељењске старешине, ПП служба

Време: током наредних пет школских година

Евалуација:**1. задатак**

Критеријум успеха: средња оцена по предметима и средња оцена одељења на крају школске године виша у односу на прошлу школску годину

Инструменти: педагошка документација о ученицима, Књига евиденције образовно-васпитног рада, статистички подаци о успеху

Носиоци активности: предметни професори, одељењске старешине, директор школе и ПП служба

Динамика: крај наредних пет школских година

2. задатак

Критеријум успеха: Наставници током школске године 30% наставних садржаја реализују применом савремених наставних метода

Инструменти: припреме за час

Носиоци активности: ПП служба, предметни професори

Динамика: крај наредних пет школских година

3. задатак

Критеријум успеха: Школа опремила кабинете за извођење наставе по предметима

Инструменти: евиденција о опремању кабинета и куповини наставних средстава

Носиоци активности: директор школе, предметни професори

Динамика: крај школске 2017/18 и континуирано током наредних школских година

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА - ЕТОС

ОСВРТ: Наша школа је место где се негује слобода изражавања и уважава се право свих актера у школи. Негује се одговоран однос запослених и ученика према уређењу и одржавању простора и окружења школе. Основна обележја школе су истакнута на видним местима, а школа има и посебна обележја (монографију, интрнет презентацију). У школи се одвијају манифестације у које су укључени сви актери школског живота. Школа нуди ваннаставне активности које ученицима пружају могућност да испуне своја интересовања, потребе и да буду успешни. Родитељи се редовно информишу о свим сегментима рада школе. Школа планира и остварује сарадњу са васпитно-образовним, културним, спортским и другим институцијама и установама у свом окружењу. Школа се прикључује еколошким, хуманитарним, културним и другим акцијама у локалној заједници. Органи локалне заједнице су упознати са потребама школе и у складу са својим могућностима пружају помоћ и подршку за задовољење тих потреба.

Развојни циљ: Унапређивање партнерских односа у циљу још успешније сарадње са родитељима, институцијама и установама у свом окружењу и локалном заједницом. Мотивисање учника да се у што већем броју укључују у ваннаставне активности

Задаци:

- 1) Повећати мотивацију родитеља за сарадњу са школом
- 2) Мотивисати ученике да се у већем броју укључе у ваннаставне активности
- 3) Награђивати ученике и промовисати њихове успехе на такмичењима

Активности:

- 1) Охрабривање и подстицање родитеља да преко својих представника у Савету родитеља активније учествују у предлагању облика и садржаја сарадње са школом
- 2) Јавно похваљивање и награђивање ученика који су постигли успехе на такмичењима, дебатама, у хуманитарним акцијама и сл

Носиоци активности: предметни професори, ПП служба, ученици

Време: током наредне три школске године

Евалуација:**1. задатак**

Критеријум успеха: Редовније одазивање састанцима Савета родитеља и успостављање нових облика сарадње са родитељима

Инструменти: записници са састанака Савета родитеља

Носиоци активности: директор школе и одељењске старешине

Динамика: током наредних пет школских година

2. задатак

Критеријум успеха: за 10% повећан број ученика који учествују у ваннаставним активностима

Инструменти: Књига евиденције осталих облика образовно-васпитног рада, извештаји о раду стручних већа, портфолио наставника, Извештај о реализацији годишњег плана рада школе, Извештај о раду ученичког парламента

Носиоци активности: ПП служба, предметни професори, одељењске старешине, чланови Ученичког парламента

Динамика: крај наредних пет школских година

3. задатак

Критеријум успеха: школа наградила све ученике који су освојили прво место на такмичењима вишег ранга од општинског

Инструменти: извештаји са такмичења на огласној табли и сајту школе, Књига обавештења, посебне дипломе за успехе на такмичењима

Носиоци активности: ПП служба, предметни професори, одељењске старешине, чланови Ученичког парламента

Динамика: крај наредних пет школских година

МЕРЕ УНАПРЕЂЕЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ

Завршни испит у школи полагају три образовна профила трећег степена, а матурски испит полагаје осам образовних профила четвртог степена. Од осам одељења четвртог степена четири одељења полагаје матурски испит према концепцији која је у већој мери заснована на торијском знању, док остала четири одељења четвртог степена и одељења трећег степена полагају матурски и завршни испит према новој концепцији која од ученика захтева у већој мери практичну примену стручно-теоријских знања. Оваквом концепцијом обезбеђује се квалитетније стручно образовање, а ученици стичу квалификације неопходне за учешће на тржишту рада. Завршним и матурским испитом који се полагају на овакав начин се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном трогодишњем и четворогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. главне стручне компетенције за занимање за које се школовао у оквиру образовног профила. Поред дипломе, сваки ученик полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - *Уверење о њоложеним исцйицима у оквиру савладаној програма за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика

До сада су у нашој школи, на матурском и завршном испиту ученици показивали високе резултате, тј. сви ученици који су приступали полагању завршног и матурског испита су их успешно и полагали.

Мере које ће школа спроводити у наредном периоду:

- праћење резултата које ученици постижу на матурском испиту и њихово по-ређење са успехом који су ученици остварили из предмета у току школовања
- разматрање резултата упоредне анализе на активима и доношење мера уна-пређења у односу на добијене резултате

МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ И РАЗУМНИХ ПРИЛАГОЂАВАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТАНА ПОДРШКА

Мере у наведеној области написане су на основу Правилника о додатној образов-ној, здравственој и социјалној подршци детету и ученику и на основу извештаја Струч-ног тима за инклузивно образовање, који се именује на почетку сваке школске године и континуирано прати активности везане за додатну подршку ученицима. Акценат је на јачању капацитета ученика који имају потребу за додатном подршком у образовању и васпитању, због тешкоћа у укључивању, учествовању или напредовању у образовно-васпитном раду (тешкоће у учењу, сметње у развоју или инвалидитет, социјално нести-мулативна средина и друго). Мере се реализују у складу са планом у табели.

АКТИВНОСТ	ОДГОВОРНА ОСОБА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКИ ПЛАН
Именовање Стручног тима за инклузивно образовање	директор школе		почетак школске године
Идентификација ученика из осетљивих група и даровитих ученика	школски педагог	предметни професори и одељењске старешине	почетак школске године /по потреби
Формирање Тима/тимова за пружање додатне подршке ученику/ученицима	директор школе	чланови СТИО	почетак школске године /по потреби
Израда педагошких профила, прибављање сагласности од старне родитеља, прикупљање потребне документације, израда и доношење ИОП-а	школски педагог	чланови Тима за пружање додатне подршке ученику, чланови СТИО, Педагошки колегијум	септембар и фебруар текуће школске године/по потреби

Примена ИОП-а, вредновање, утврђивање потребе за наставком спровођења односно престанком потребе за ИОП-ом	школски педагог	чланови Тима за пружање додатне подршке ученику, чланови СТИО	током школске године
Сарадња са Итерресорном комисијом, другим школама, установама, удружењима и појединцима у циљу унапређења квалитета пружања додатне подршке ученицима	школски педагог и психолог	чланови Тима за пружање додатне подршке ученику, чланови СТИО, предметни професори и одељењске старешине	током школске године
Укључивање ученика којима је потребна додатна подршка у школске активности: ваннаставне активности, тимове, школске акције и пројекте	школски педагог и психолог	чланови Тима за пружање додатне подршке ученику, чланови СТИО, предметни професори и одељењске старешине	током школске године
Набавка стручне литературе за рад са ученицима из осетљивих група	школски педагог и психолог	библиотекар	током школске године

ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Примарни циљ програма за даровите је да обезбеди могућности да даровити ученици задовоље своје потребе које не могу бити задовољене у редовном наставном програму било да се ове потребе налазе у садржају, процесу или обогаћивању, или у сва три. Даровити ученици имају својеврстан скуп интелектуалних, вољних и емоционалних особина личности што им омогућава да у једној или више области и у дужем временском периоду постижу надпросечне резултате. Нужан, али недовољан услов даровитости је висок ниво интелектуалних способности.

Како препознати даровите ученике

Даровитост се испољава у различитим областима, па би неки од критеријума за препознавање даровитих ученика могли бити:

1. У области учења ученик:

- Има много знања из различитих области, или једне, која је предмет његовог посебног интересовања
- Има богат речник, изражава се течно и језгровито
- Лако и брзо схвата основне принципе и уочава битне чињенице и у врло сложеним појавама
- Показује осетљивост за детаље
- Чита много и изван редовних садржаја школског програма
- Тражи и воли да решава тешке и компликоване задатке
- Има особине критичког и самокритичког мишљења
- Самопоуздан је у приступу проблему и излагању усвојеног знања

2. У области стваралаштва ученик:

- Развија и продукује већи број идеја
- Приступа задацима аналитично, систематично, веома промишљено, са обележјима мишљења које предвиђа
- Има објављене оригиналне радове (иновације, проналаске и сл.)
- Често испољава оригиналност у мишљењу, пријемчивост за ново и менталну живахност
- Често разматра или предлаже промену постојећих правила, начела и даје смислене предлоге
- Не боји се да буде различит од других у приступу задацима и појавама
- Не прихвата изјаве и поставке ауторитета без критичке провере

3. У домену мотивисаности ученик:

- Воли да ради независно, без помоћи других
- Има врло разноврсна интересовања
- У својим ставовима је одлучан, истрајан, аргументовано их брани
- Показује велико интересовање за неке задатке и проблеме до нивоа посвећености
- Себи поставља високе развојне циљеве
- Воли да истражује
- Веома је истрајан при решавању задатака
- У свему чега се прихвати тежи ка савршенству

4. У домену социјалних односа ученик:

- добро и умешно сарађује са вршњацима и старијима
- Има изразит смисао за планирање послова и организовање остварења
- Изузетно добро се прилагођава новим околностима, не губећи из вида постављене циљеве
- У контакту са људима показује самосвест и самопоуздање
- Отворен је за различита гледишта и ставове
- Веома је способан за ангажовање и вођење других ка постизању заједничких циљева

Да би се ученик идентификовао као даровит потребно је да има нека од наведених обележја. Идентификацију даровитих ученика у првом степену обавља предметни наставник и одељењско веће које о томе обавештава психолошко-педагошку службу која, уз сагласност родитеља обавља тестирање интелектуалних способности и по потреби даје додатна упутства наставнику за рад са учеником.

Рад са даровитим ученицима може се реализовати кроз:

- **Редовну наставу** флексибилном организацијом часа, индивидуализацијом и диференцираним приступом, са постављањем повећаних захтева чим се постиже јачање отивације, развијање интересовања за одређене садржаје и испољавање способности
- **Слободне активности и додатни рад** који се организују за ученике који су у наставном процесу испољили виши ниво интересовања за неке предмете и показали да могу да напредују брже него што им је омогућено у одељењу. У различитим секцијама ученици могу да се више ангажују на жељеним садржајима испољавајући своју даровитост и откривајући, ако поседују даровитост за више различитих области, која је доминантна

Даровити ученици имају право на обогаћен и проширен програм који се примењује за ученике са изузетним способностима према Правилнику о ближим путствима за утврђивање права на индивидуални образовни план.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Образовно-васпитни систем је, по обухвату популације, један од највећих система у Републици Србији. У установама овог система налазе се готово сва деца за коју треба, као основно, осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

У ту сврху Министарство просвете је сачинило Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

Општи циљ Посебног протокола

Унапређивање квалитета живота деце/ученика применом:

- **мера њревенције** за стварање безбедне средине за живот и рад деце/ученика
- **мера инџервенције** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама

Основни принципи

- право на живот, опстанак и развој;
- најбољи интерес детета;
- недискриминација и
- учешће деце.

СВАКО НАСИЉЕ НАД ДЕЦОМ/УЧЕНИЦИМА МОЖЕ СЕ СПРЕЧИТИ

Важно је да установа креира климу у којој се:

- **учи, развија и негује** култура понашања и уважавања личности;
- **не толерише** насиље;
- **не ћути** у вези са насиљем;
- **развија одговорност свих;**
- сви који имају сазнање о насиљу **обавезују на поступање.**

Специфични циљеви у превенцији

1. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања

2. Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља
5. Информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља
6. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања

Специфични циљеви у интервенцији

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља
2. Успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе
5. Саветодавни рад са децом/ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља

ПРОЦЕДУРЕ И ПОСТУПЦИ ЗА ЗАШТИТУ ОД НАСИЉА И РЕАГОВАЊЕ У СИТУАЦИЈАМА НАСИЉА

- 1. Сазнање о насиљу - откривање** је први корак у заштити деце/ученика од насиља. Оно се у установи најчешће одвија на два начина:
 - опажањем или добијањем информације да је насиље у току;
 - сумњом да се насиље дешава на основу:
 - препознавања спољашњих знакова или специфичног понашања детета/ученика и породице, или
 - путем поверавања, непосредно - од стране самог детета/ученика и/или посредно - од стране треће особе (вршњака, родитеља, старатеља...)
- 2. Прекидање, заустављање насиља** - свака одрасла особа која има сазнање о насиљу (дежурни наставник, учитељ/васпитач/разредни старешина, предметни наставник, сваки запослени у установи) у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати помоћ (уколико процени да самостално не може да прекине насиље).
- 3. Смиривање ситуације** подразумева обезбеђивање сигурности за дете/ученика, раздвајање, разговор са актерима...
- 4. Консултације** се остварују непосредно по појави сумње и/или по стицању информација о насиљу. Обављају се у оквиру установе:
 - са колегом;
 - са Тимом за заштиту деце/ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;

- са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем.

У зависности од сложености ситуације, консултације се могу обавити и са службама изван установе:

- са надлежном службом локалног центра за социјални рад;
- специјализованом службом локалне здравствене установе.

Консултације су важне да би се :

- разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице;
- проценио ниво ризика;
- направио план заштите;
- избегла конфузија и спречиле некоординисане акције, које могу водити поновном проживљавању искуства жртве.

У консултацијама треба:

- изнети детаљан, објективан опис насиља, без процена и тумачења, водећи рачуна о приватности детета/ученика и других учесника у насиљу;
- одредити улоге, задатке и одговорности у установи;
- идентификовати улогу, задатке и професионалну одговорност других учесника/стручњака;
- донети одлуку о начину реаговања и праћења.

ВАЖНО: Приликом консултација са колегама унутар и/или изван установе обавезно је поштовати **принцип поверљивости**, као и принцип **заштите најбољег интереса детета ученика**.

5. Након откривања насиља и обављених консултација са релевантним стручњацима и/или институцијама, могуће је, у зависности од тежине, предузети следеће акције:

- предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици, договор о заштитним мерама према деци/ученицима, предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања деце/ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља);
- по потреби укључивање надлежних служби:
 - здравствена служба;
 - Министарство унутрашњих послова, у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај;
 - Центар за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.

Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о дејствију/ученику и породици, који су у том моменту познати, и разлоге за укључивање.

Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност дејствија/ученика.

ВАЖНО: У образовно-васпитном систему нема места за истрагу и доказивање злостављања и занемаривања. Ти задаци су у надлежности других система.

АКЦИОНИ ПЛАН ТИМА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
<i>Септембар</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Формирање Тима за заштиту ученика од насиља - Дефинисање правила понашања и последица кршења правила, редефинисање правила понашања на нивоу школе - Информисање ученика и родитеља о постојању Тима за заштиту, његовим активностима и контакт телефонима. На сајту школе могу наћи и правилник о заштити и безбедности ученика у ЕТШ Смедерево. 	<ul style="list-style-type: none"> излагање огласна табла, сајт школе 	<ul style="list-style-type: none"> директор одељењске старешине, Ученички парламент тим за заштиту, одељенске старешине
<i>Октобар</i>	Организовање радионица у школи (безбедност ученика, толеранција, ненасиље...)	излагање	Тим за заштиту, Стручни актив за школско развојно планирање, ППС
<i>Новембар</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Сарадња са Канцеларијом за младе у Смедереву и организовање трибине на тему облика и врсти насиља - Сарадња са релевантним институцијама из области родне равноправности и хуманих односа међу половима 	предавање	обучени медијатори И Тим за заштиту
<i>Децембар</i>	Организовање изложбе ликовних радова на тему ненасиља	израда панона	наставник ликовне културе
<i>Током школске године</i>	- Коришћење садржаја грађанског васпитања у превенцији насилништва	кроз наставу	наставници грађанског васпитања
<i>Јануар-фебруар</i>	Писмени задатак из српског језика и књижевности на тему вршњачког насиља	писмени рад	наставник српског језика и књижевности

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
	-Сумирање резултата и остварености планираних активности Тима за заштиту	састанак, анализа	Тим за заштиту
<i>Марти</i>	- Спортски турнири посвећени сигурном и безбедном школском окружењу	договор, сарадња, органозовање турнира	Тим за заштиту ученика од насиља у сарадњи са Ученичким парламентом
<i>Април</i>	- Анкетирање ученика о учесталости и врстама насилничког понашања	анкета	ППС у сарадњи са Тимом за заштиту
<i>Мај</i>	- Радионица „Добре емотивне везе”, разговор на тему прихватања различитости	разговор	одељењски старешина на часовима одељенског старешине
<i>Јун</i>	- Организовање едукације о наркоманији	предавање	представник полицијске управе Смедерево
<i>Јул- август</i>	- Евалуација програма, сумирање резултата годишњег рада и остварености планираних активности	анализа, разговор, договор	Тим за заштиту
<i>Током школске године</i>	- Евидентирање случајева насиља. Бележење основних информација и предузетих мера	евиденција	записничар, чланови Тима
<i>Током школске године</i>	- Оснаживање ученика који су посматрачи насиља да конструктивно реагују И рад са ученицима који врше насиље. Праћење ефеката предузетих мера и спровођење плана заштите ученика.	разговор	Тим за заштиту, одељењски старешина
<i>Током школске године</i>	- Поремећаји социјалног понашања, комуникације	кроз наставу	наставник психологије
<i>Током школске године</i>	- Посете чланова Тима и запослених семинарима на тему насиља у школи	акредитовани семинари	Тим за заштиту, запослени
<i>Током школске године</i>	- Електронско насиље и злоупотребе на интернету	кроз наставу	наставник рачунарства и информатике

МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА УЧЕНИКА

Школа сваке школске године упише све ученике предвиђене планом уписа, али током школске године одређени број ученика напусти школу. Осим оних који из школе оду да би уписали неко другу школу, анализа података показује да деца која напуштају школу најчешће:

- потичу из сиромашних и друштвено маргинализованих породица или из маргинализованих мањина (Роми...)
- доприносе породичном буџету, преузимају одговорности одраслих
- имају породичне проблеме или потичу из дисфункционалне породице
- потичу из породица у којима су родитељи рано напустили школу што повећава вероватноћу да ће и деца то учинити

Школа спроводи мере за превенцију осипања ученика током школске године кроз низ активности:

- идентификација ученика слабијег материјалног стања
- прикупљање половних уџбеника за ученике слабијег материјалног стања
- организовање хуманитарних акција за прикупљање помоћи ученицима лошијег материјалног стања
- пружање подршке наставницима за рад са ученицима са проблемима у развоју и понашању
- укључивање што већег броја ученика у ваннаставне активности, а посебно ученика који су у ризичним групама за напуштање школе
- мотивисање ученика који заостају у учењу да редовно долазе на допунску наставу

ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

Мере у овој области првенствено ће бити усмерене на примену стандарда постигнућа према Правилнику о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета. По завршеној обуци за примену стандарда они ће бити имплементирани у оперативне планове наставника. Посебна пажња ће се посветити остваривању стандарда општих међупредметних компетенција за крај средњег образовања који су дефинисани кроз следеће области:

1. Компетенција за целоживотно учење
2. Комуникација
3. Рад са подацима и информацијама
4. Дигитална компетенција
5. Решавање проблема
6. Сарадња
7. Одговорно учење у демократском друштву
8. Одговоран однос према здрављу
9. Одговоран однос према околини
10. Естетичка компетенција
11. Предузимљивост и предузетничка компетенција

Стручна већа за области предмета радиће на остваривању међупредметних компетенција у оквиру свог већа, а на Педагошком колегијуму радиће се на осмишљавању мера за остваривање међупредметних компетенција кроз сарадњу различитих стручних већа.

ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ

У току целог школовања наставници и ученици заједнички кроз наставни процес раде на постизању циљева и исхода образовања. Коначни корак овог процеса је матурски или завршни испит који полажу сви ученици у складу са Правилником о полагању завршних и матурских испита. У табели која следи приказане су активности и динамика извођења припрема за матурске и завршне испите.

Активности	Носиоци активности	Временска динамика
1. Упознавање ученика са Правилником о полагању завршног и матурског испита	предметни наставници, одељењске старешине	октобар
2. Утврђивање садржаја потребних за полагање завршних и матурских испита	предметни наставници	током школске године
3. Усвајање тема за завршни и матурски рад	Наставничко веће	децембар
4. Именовање Испитног одбора за матурске и завршне испите	Наставничко веће	април
5. Реализација припремног и менторског рада за полагање матурских и завршних испита	предметни наставници	фебруар-мај
6. Израда распореда полагања и полагање матурских и завршних испита	предметни наставници, одељењске старешине	јун

ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција наставника и стручних сарадника ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце и ученика и нивоа постигнућа ученика. Саставни и обавезни део професионалног развоја је стручно усавршавање које подразумева стицање нових и усавршавање постојећих компетенција важних за унапређивање васпитно образовног рада.

Стручно усавршавање се планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања деце и ученика. Стручно усавршавање установе планира се на основу планова стручног усавршавања стручних актива са области предмета, планова стручног усавршавања стручних сарадника, директора и помоћника директора, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе.

Стално стручно усавршавање остварује се активностима које:

1. предузима установа у оквиру својих развојних активности
2. посетом акредитованим семинарима и другим облицима стручног усавршавања ван установе
3. излагањем на састанцима стручних органа и актива које се односи на савладани програм стручног усавршавања ван установе, приказ књиге, приручника, дидактичког материјала, стручног чланка, истраживања, извештаја са студијског путовања или стручне посете са обавезном дискусијом и анализом
4. остваривањем у установи:
 - истраживања
 - пројеката образовно-васпитног карактера
 - програма од националног значаја
 - програма огледа

План стручног усавршавања наставника, директора и стручних сарадника је саставни део Годишњег плана рада школе.

ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Према Правилнику о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника, чл.29 „Наставник, васпитач и стручни сарадник може током рада и професионалног развоја да напредује стицањем звања: педагошки саветник, самостални педагошки саветник и виши педагошки саветник....“ Будући да у школи нико нема ни једно од звања предвиђених Правилником у наредном периоду ће се кроз активности наведене у табели радити на информисању и мотивисању наставника и стручних сарадника да напредују у струци стицањем звања педагошки саветник.

Активности	Носиоци активности	Временска динамика
1.Подсетити Наставничко веће о садржају „Правилника о сјалном сјручном усавршавању и сјицању звања наставника, васијшача и сјручних сарадника“	психолошко-педагошка служба	октобар
2. Поновити упутство наставницима у изради професионалног портфолија	психолошко-педагошка служба	новембар
3. Информисати чланове Наставничког већа о поступцима, условима и квотама за стицање звања и рад у звању	директор, секретар, психолошко-педагошка служба	децембар
4. Информисати чланове Наставничког већа о поступку подношења доказа о испуњености услова за стицање звања прописаних правилником	секретар директор	фебруар

ПЛАН САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА

Ради остваривања образовно–васпитних задатака и циљева и ради разматрања питања од заједничког интереса за живот и рад школе, сталној сарадњи са родитељима ће бити посвећена посебна пажња и то:

- кроз појединачне сусрете одељењских старешина, стручних сарадника школе и родитеља, који ће се организовати према плану раду одељењских старешина;
- на родитељским састанцима одељења, који ће се одржавати најмање пет пута у току године (а према потреби и чешће), и то на почетку школске године, на крају класификационих периода и на крају наставне године; на родитељским састанцима разматра се успех ученика и радне дисциплине на крају сваког класификационог периода, родитељи се информишу о свим питањима која су од значаја за рад Школе, Правилима понашања ученика, запослених и родитеља, одредбама Закона о средњој школи које су од значаја за ученике, Правилником о дисциплинској одговорности ученика, информишу о каријерном вођењу и саветовању ученика у Школи и садржају и начину полагања матурског испита
- праћењем социо-економске структуре породица ученика од стране одељењских старешина и психолошко-педагошке службе ради пружања помоћи ученицима и родитељима
- кроз непосредне контакте директора са представницима родитеља у Савету родитеља, ради решавања проблема и омогућавања спровођења одлука Савета које су у њиховој надлежности. Савет родитеља се бави свим питањима битним за живот и рад Школе – разматрање успеха ученика и предлагање мера за унапређење успеха и радне дисциплине, разматрање услова за рад Школе и њихово унапређење, затим разматрање услова за реализацију екскурзија и сл

ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ

Школа је саставни део средине у којој ради и упућена је на сарадњу различитим актерима друштвеног живота у циљу што свеобухватнијег образовно-васпитног деловања на ученике. У табели која следи приказане су институције и облици сарадње који се редовно одвијају, што никако не искључује и неке нове партнере и нове облике сарадње.

Институција са којом се сарађује	Облик сарадње	Време	Реализатори
Народна библиотека Смедерево	размена књига, посете и организовање књижевних вечери	током школске године	библиотекар, наставници српског језика и књижевности
Центар за културу	посета позоришним и биоскопским представама, концертима и другим културним манифестацијама	током школске године	наставници српског језика и књижевности и наставници предмета из области друштвених наука
Дом здравља	систематски прегледи, предавања, трибине, учествовање у раду Саветовалишта за младе	током школске године	лекари, психолошко-педагошка служба
Црвени крст	акције добровољног давања крви, предавања о превенцији болести зависности и полно преносивих инфекција	током школске године	вршњачки едукатори, активисти Црвеног крста
Центар за социјални рад	информисање о социјалном статусу ученика, размена информација	током школске године	одељењске старешине, психолошко-педагошка служба, социјални радници
Градска управа	финансијска и организациона подршка, учешће школе у организацији значајних манифестација на нивоу града	током школске године	директор школе, предметни наставници
Основне школе	промоција школе, заједничке културне манифестације	април и мај	директор школе, ученици, Тим за промоцију школе
Високе школе и факултети	промоције, информације о могућностима даљег школовања, консултације	април и мај	директор школе, ученици, професори и промотери виших школа и факултета

Посебно истичемо успешну четворогодишњу сарадњу са средњом школом Friedrich-List-Schule из немачког града Манхајма кроз учешће у пројекту „Партнерство на делу“, који је покренуо Европски покрет у Србији у сарадњи са немачком организацијом за техничку сарадњу GTZ/VET, уз подршку USAID-а преко Института за одрживе заједнице.

**ЧЛАНОВИ СТРУЧНОГ АКТИВА
ЗА ШКОЛСКО РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ**

Љиљана Манић, педагог
Сузана Бранковић, професор економске групе предмета
Јелена Јовановић, професор економске групе предмета
Драган Јањић, професор рачунарства и информатике
Ана Стојковић, ученица
Иван Цвејић, локална самоуправа

у Смедереву

председник Школског одбора
Јелица Вршицакаја